

udleje et fonogram, en original film eller en kopi af en film til en producent af fonogrammer eller film, bevarer en ret til at opbevare et rimeligt vederlag for udlejningen. Efter direktivets art. 13, stk. 8, skal det uoverdragelige vederlag først være gennemført den 1. juli 1997. Da det vil være af praktisk betydning, at der så vidt muligt tilvejebringes ensartede nordiske løsninger på området, finder ministeriet det rigtigst at udskyde gennemførelsen af det uoverdragelige vederlagskrav, således at der bliver tid til nærmere nordiske forhandlinger om, hvorledes ordningen skal tilrettelægges.

Medens en gennemførelse af det uoverdragelige vederlagskrav kan udskydes til den 1. juli 1997, kræver direktivets art. 2, stk. 5, at der pr. 1. juli 1994 gennemføres en formodningsregel, der indebærer, at en udøvende kunstner, som medvirker i en film, antages at have overdraget sine udlejningsrettigheder til producenten, medmindre andet er aftalt. Art. 2, stk. 5, foreslås gennemført i dansk ret ved forslaget til § 65, stk. 3. Der henvises til bemærkningerne nedenfor til denne bestemmelse.

Efter udlejnings- og udlånsdirektivets art. 9, stk. 2, skal der i relation til udøvende kunstnere, fremstillere af lydoptagelser og billedoptagelser gælde en ret til fri viderespredning af deres optagelser. I modsætning til de for ophavsmændene i den gældende lovs § 23, jf. lovforslagets § 19, indeholdte spredningsbestemmelser, som giver en ret til fri viderespredning, uanset hvor et salg eller en overdragelse har fundet sted, gælder den frie viderespredningsret efter art. 9, stk. 2, kun for optagelser, der første gang er solgt eller overdraget inden for Fællesskabet, hvormed sidestilles EFTA-landene. Det foreslås derfor i lovforslagets § 65, stk. 4, § 66, stk. 2, og § 67, at den frie viderespredningsret i relation til de nævnte kap. 5-rettighedshavere begrænses til at gælde for optagelser, der første gang er solgt eller på anden måde overdraget inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

Til § 65

Til stk. 1 og 2

Efter den gældende lovs § 45, stk. 1, må en udøvende kunstners fremførelse af et litterært eller kunstnerisk værk ikke uden kunstnerens samtykke - optages på grammofonplade, lydånd, film eller anden indretning, der kan gengive den, - udsendes i hydradio eller fjernsyn eller - på anden måde ved samtidig overføring ad teknisk vej gøres offentlig tilgængelig for en anden kreds end den, for hvilken kunstneren direkte optræder.

En optagelse af en fremførelse må efter lovens § 45, stk. 2, ikke overføres til anden indretning, der kan gengive den, eller udsendes i radio eller fjernsyn, før 50 år er forløbet efter udgangen af det år, da fremførelsen fandt sted.

Forslagene til stk. 1 og 2 medfører følgende ændringer:

- De udøvende kunstnere får en generel eneret til at gøre deres fremførelser tilgængelige for almenheden. Dette svarer til den beskyttelse, der efter § 2 er tillagt ophavsmændene. Efter den gældende lov har en udøvende kunstner kun eneret med hensyn til udsendelse i radio eller fjernsyn og samtidig overføring til et andet publikum.
- De udøvende kunstnere får efter forslaget til stk. 2 en eneret til at gøre foretagne lyd- eller billedoptagelser af deres fremførelser tilgængelige for almenheden. De udøvende kunstnere har i dag kun en beskyttelse mod, at optagelserne udsendes i radio eller fjernsyn, jf. den gældende lovs § 45, stk. 2, 2. led.

De praktiske konsekvenser af forslagene til stk. 1 og 2 vil være, at beskyttelsen af de udøvende kunstnere styrkes i relation til

- offentliggørelsesretten, idet de udøvende kunstnere på linie med ophavsmændene vil få en ret til at bestemme om og på hvilke vilkår, deres fremførelser første gang gøres tilgængelige for almenheden, og
- retten til spredning af eksemplarer, idet de udøvende kunstnere på linie med ophavsmændene vil få en eneret til at sprede eksemplarer af foretagne lyd- eller billedoptagelser til almenheden.

Forslagene til stk. 1 og 2 er hovedsagelig baseret på en flertalsindstilling fra Ophavsretsudvalget i betænkning nr. 962/1982.

Udvalgsflertallets forslag skal ses på baggrund af den teknologiske udvikling i relation til bl.a. videogrammer, tv-satellitter og kabel-tv. Den ny teknologi indebærer fordele for kunstnerne på grund af en øget mulighed for udbredelse af deres produkter, men påvirker samtidig kunstnernes arbejdssituation ved at mindske behovet for direkte fremførelser. Det er derfor nødvendigt, at der findes en retsbeskyttelse, som gør det muligt at kontrollere, hvordan fremførelser og navnlig optagelser heraf udnyttes. Hertil kommer, at den teknologiske udvikling har medført forbedrede kopieringsteknikker, som bevirker, at kvaliteten af en kopi ofte er på højde med den originale optagelse.

Udvalgets flertal foreslår på denne baggrund, at beskyttelsen af de udøvende kunstnere styrkes på tre punkter: